

I

(Säädökset, jotka on julkaistava)

**NEUVOSTON ASETUS (EY, EURATOM) N:o 2988/95,
annettu 18 päivänä joulukuuta 1995,
Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 235 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 203 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen ⁽¹⁾,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon ⁽²⁾,

sekä katsoo, että

komissio toteuttaa Euroopan yhteisöjen yleistä, omista varoista rahoitettua talousarviota myönnettyjen määrärahojen rajoissa ja moitteettoman varainhoitotavan periaatteen mukaisesti; tämän tehtävän toteuttamiseksi komissio toimii kiinteästi yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa,

yli puolet yhteisöjen menoista maksetaan edunsaajille jäsenvaltioiden välityksellä,

tätä hajautettua hoitoa ja valvontajärjestelmää koskeviin sääntöihin sovelletaan erilaisia yksityiskohtaisia määräyksiä yhteisön asianomaisten toimintaperiaatteiden mukaisesti; on kuitenkin tärkeää torjua yhteisöjen taloudellisia etuja vahingoittavat toimet kaikilla aloilla,

yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten tehokas torjunta edellyttää yhteisen oikeudellisen kehyksen luomista kaikille yhteisöjen politiikan kattamille aloille,

väärinkäytösten tunnusmerkitöt täyttävistä menettelyistä sekä hallinnollisista toimenpiteistä ja seuraamuksista

säädetään alakohtaisissa säännöstöissä tämän asetuksen mukaisesti,

edellä mainittuihin menettelyihin kuuluvat myös Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta tehdyssä yleissopimuksessa määritellyt petolliset menettelyt,

yhteisön hallinnollisten seuraamusten on taattava yhteisöjen taloudellisten etujen asianmukainen suojaaminen; on tarpeen määritellä yhteisön hallinnollisiin seuraamuksiin sovellettavat yleiset säännöt,

yhteisön oikeudessa on otettu käyttöön yhteisön hallinnollisia seuraamuksia yhteisen maatalouspolitiikan puitteissa; tällaisia seuraamuksia on otettava käyttöön myös muilla aloilla,

yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteiden toteuttamiseksi päätetyt toimenpiteet ja seuraamukset ovat tukijärjestelmien erottamaton osa; niillä on oma tarkoituksensa, joka jättää jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten arvioitavaksi asianomaisten taloudellisten toimijoiden toimintatavat rikosoikeuden alalla; niiden tehokkuus on varmistettava yhteisön normin välittömällä vaikutuksella ja yhteisön kaikkien toimenpiteiden täydellisellä toteuttamisella, jos tätä tulosta ei ole voitu saavuttaa suojatoimenpiteillä,

yleisen oikeudenmukaisuuden vaatimuksen ja suhteellisuusperiaatteen nojalla sekä periaatteen "non bis in idem" perusteella on tarpeen antaa, yhteisön säännöstöä ja tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olevien yhteisön erityisten säännöstöjen määräyksiä noudattaen, aiheelliset säännökset, jotta välttyttäisiin yhteisön taloudellisten seuraamusten ja kansallisten rikosoikeudellisten seuraamusten kasaantumiselta samojen seikkojen perusteella samalle henkilölle,

⁽¹⁾ EYVL N:o C 216, 6.8.1994, s. 11

⁽²⁾ EYVL N:o C 89, 10.4.1995, s. 83, lausunto annettu 30. marraskuuta 1995 (sitä ei ole vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

rikosoikeudellista menettelyä voidaan tätä asetusta sovellettaessa pitää päätyneenä, kun toimivaltainen kansallinen viranomainen ja asianomainen henkilö ovat tehneet sovitteluratkaisun,

tätä asetusta sovelletaan rajoittamatta jäsenvaltioiden rikosoikeuden soveltamista,

yhteisön oikeuden mukaan komissio ja jäsenvaltiot ovat velvoitettuja valvomaan, että yhteisöjen budjettivarat käytetään päättettyihin tarkoituksiin; on tarpeen säätää yhteisiä sääntöjä, joita sovelletaan voimassa olevien määräysten täydennyksenä,

perustamissopimuksissa ei ole määrätty tarpeellisista erityisvaltuuksista yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisessa tarpeellisiin toimenpiteisiin, seuraamuksiin ja valvontaan liittyvien materiaali oikeudellisten horisonttaalistien säännösten antamiseksi; tämän vuoksi on sovellettava EY:n perustamissopimuksen 235 artiklaa ja Euratomin perustamissopimuksen 203 artiklaa, ja

täydentäviä yleisiä määräyksiä paikalla suoritettavasta valvonnasta ja tarkastuksista annetaan myöhemmin,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

I OSASTO

Yleiset periaatteet

1 artikla

1. Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamiseksi annetaan yleinen säännöstö yhteisön oikeuteen kohdistuvia väärinkäytöksiä yhtenäisistä tarkastuksista sekä hallinnollisista toimenpiteistä ja seuraamuksista.

2. Väärinkäytösten tunnusmerkit toteuttaa jokainen yhteisön oikeuden säännöksen tai määräyksen rikkominen, joka johtuu taloudellisen toimijan teosta tai laiminlyönnistä ja jonka tuloksena on tai voisi olla vahinko yhteisöjen yleiselle talousarviolle tai yhteisöjen hoidossa oleville talousarvioille, joko suoraan yhteisöjen puolesta kannettujen omien varojen vähenemisen tai lakkaamisen taikka perusteettoman menon takia.

2 artikla

1. Hallinnolliset tarkastukset, toimenpiteet ja seuraamukset otetaan käyttöön siinä määrin, kuin ne ovat tarpeellisia yhteisön oikeuden moitteettoman soveltamisen varmistamiseksi. Niiden on oltava tehokkaita,

suhteellisia ja vakuuttavia, jotta varmistettaisiin yhteisöjen taloudellisten etujen asianmukainen suojaaminen.

2. Hallinnollista seuraamusta ei voi määrätä, jos seuraamuksesta ei ole ennen väärinkäyttöä säädetty yhteisön säännöksellä. Jos yhteisön säännöstiin sisältyviä hallinnollisia seuraamuksia koskevia säännöksiä muutetaan myöhemmin, sovelletaan lievempiä määräyksiä takautuvasti.

3. Yhteisön oikeudessa säädetään niiden hallinnollisten toimenpiteiden ja seuraamusten luonteesta ja soveltamisalasta, jotka ovat tarpeen kyseisen säännösten moitteettomaksi soveltamiseksi väärinkäytöksen luonteen ja vakavuuden, myönnetyn edun tai saadun hyödyn ja vastuun asteen mukaan.

4. Jollei sovellettavasta yhteisön oikeudesta muuta johdu, sovelletaan tarkastusten toteuttamiseen ja yhteisön toimenpiteisiin ja seuraamuksiin liittyviin menettelytapoihin jäsenvaltioiden lainsäädäntöä.

3 artikla

1. Seuraamusmenettelyn vanhentumisaika on neljä vuotta 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua väärinkäytöksestä. Alakohtaisissa säännöstoissa voidaan kuitenkin säätää lyhyemmästä määräajasta, joka ei saa olla kolmea vuotta lyhyempi.

Jatkuvien tai toistuvien väärinkäytösten osalta vanhentumisaika alkaa kulua siitä päivästä, jona väärinkäyttö on päättynyt. Monivuotisten ohjelmien suhteen vanhentumisaika jatkuu kaikissa tapauksissa ohjelman lopulliseen päättymiseen.

Seuraamusmenettelyn vanhentuminen keskeytyy, kun toimivaltainen viranomainen antaa asianomaiselle henkilölle tiedoksi tutkimuksen tai menettelyn vireilletulon, joka liittyy väärinkäytökseen. Vanhentumisaika alkaa kulua uudelleen jokaisesta keskeytettävästä toimesta.

Vanhentumisaika päättyy kuitenkin viimeistään sinä päivänä, jona kaksinkertaisen vanhentumisajan pituinen aika päättyy ilman, että toimivaltainen viranomainen on määrännyt seuraamuksesta, paitsi niissä tapauksissa, joissa hallinnollinen menettely on keskeytetty 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

2. Hallinnollisesta seuraamuksesta annetun päätöksen täytäntöönpanoaika on kolme vuotta. Tämä aika alkaa siitä päivästä, jona päätöksestä tulee lopullinen.

Keskeyttämiseen ja lykkäämiseen sovelletaan kansallisen lainsäädännön asianomaisia säännöksiä.

3. Jäsenvaltiot säilyttävät mahdollisuuden soveltaa tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa säädettyä pitempää määräaika.

II OSASTO

Hallinnolliset toimenpiteet ja seuraamukset

4 artikla

1. Kaikista väärinkäytöksistä seuraa yleensä perusteettomasti saadun etuuden periminen takaisin siten, että

— velvoitetaan maksamaan velkana olevat tai perusteettomasti saadut summat,

— takuu, joka on annettu myönnetyn etuuden hake-
muksen tueksi tai ennakkomaksua saataessa, määrätään kokonaan tai osittain menetetyksi.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden soveltaminen rajoitetaan saadun etuuden takaisinperimiseen, lisätynä, jos tästä on säädetty, koroilla, jotka voidaan määritellä kiinteästi.

3. Toimet, joiden suhteen todetaan, että niiden tarkoituksena on saada asiassa sovellettavan yhteisön oikeuden tavoitteiden vastainen etuus luomalla keinotekoisesti vaadittavat edellytykset tämän etuuden saamiseksi, johtavat tapauskohtaisesti joko tämän etuuden epäämiseen tai sen takaisinperimiseen.

4. Tässä artiklassa säädettyjä toimenpiteitä ei pidetä seuraamuksina.

5 artikla

1. Tahallisista tai huolimattomuudesta johtuvista väärinkäytöksistä voi seurata seuraavia hallinnollisia seuraamuksia:

- a) hallinnollisen sakon maksaminen,
- b) perusteettomasti saatua tai maksamatta jätettyä määrää suuremman määrän maksaminen, mihin lisätään tarvittaessa korot; tämä erityisissä sääöksissä määrätävän prosenttiosuuden mukaan määrätty lisämäärä ei saa ylittää sitä ehdottomasti tarpeellista tasoa, joka tekee siitä vakuuttavan,
- c) yhteisön säädösten mukaan myönnetyn etuuden takaisinperiminen kokonaan tai osittain, vaikka toimija on saanut aiheuttomasti vain osan tästä etuudesta,
- d) etuuden saamisen epääminen tai takaisinperiminen tietyksi väärinkäytösten jälkeiseksi ajaksi,
- e) yhteisön tukijärjestelmään osallistumiseen tarvittavan luvan tai hyväksymisen väliaikainen peruuttaminen,
- f) säännösten ehtojen noudattamiseksi annetun takuun tai vakuuden menettäminen tai perusteettomasti vapautetun takuun määrän takaisinmaksu,

g) muut luonteeltaan yksinomaan taloudelliset, ominaisuuksiltaan ja soveltamisalaltaan vastaavanlaiset seuraamukset, joista säädetään neuvoston antamissa alakohteisissa säännöstoissa asianomaisen alan tarpeiden mukaan ja neuvoston komissiolle antamia täytäntöönpanovaltuuksia noudattaen.

2. Muista väärinkäytöksistä voi seurata vain 1 kohdassa tarkoitettuja, muita kuin rikosoikeudellisten seuraamusten kaltaisia seuraamuksia, tämän rajoittamatta tämän asetuksen voimaantulohetkellä voimassa olevien alakohteisien säännösten säännöksiä, jos tällaiset seuraamukset ovat välttämättömiä säännösten moitteettomaksi soveltamiseksi.

6 artikla

1. Taloudellisten seuraamusten kuten hallinnollisten sakkojen määräämistä voidaan lykätä toimivaltaisen viranomaisen päätöksellä, jos kyseistä henkilöä vastaan on aloitettu rikosoikeudellinen menettely samojen seikkojen perusteella. Hallinnollisen menettelyn lykkäämisestä seuraa 3 artiklassa tarkoitettujen vanhentumisajan keskeytyminen.

2. Jos rikosoikeudellista menettelyä ei jatketa, sen ajaksi lykätty hallinnollinen menettely jatkuu normaalisti.

3. Kun rikosoikeudellinen menettely on saatettu loppuun, jatkuu sen ajaksi lykätty hallinnollinen menettely, jollei se ole yleisten oikeusperiaatteiden vastainen.

4. Hallinnollista menettelyä jatkettaessa hallinnollinen viranomainen valvoo, että tapauksessa sovelletaan vähintään yhteisön säännöstoissa säädettyä seuraamusta vastaavaa seuraamusta, ja se saa ottaa huomioon kaikki oikeusviranomaisen samalle henkilölle samojen seikkojen perusteella määräämät seuraamukset.

5. Mitä 1—4 kohdassa säädetään, ei sovelleta sellaisiin taloudellisiin seuraamuksiin, jotka kuuluvat erottamattomana osana taloudellisiin tukijärjestelmiin ja joita voidaan soveltaa mahdollisista rikosoikeudellisista seuraamuksista riippumatta, jos ja siinä määrin kuin ne eivät ole verrattavissa tällaisiin seuraamuksiin.

7 artikla

Yhteisön hallinnollisia toimenpiteitä ja seuraamuksia voidaan soveltaa 1 artiklassa tarkoitettuihin taloudellisiin toimijoihin eli luonnollisiin henkilöihin tai oikeushenkilöihin sekä muihin yksikköihin, jotka kansallisen lainsäädännön mukaan ovat oikeuskelpoisia, jos nämä ovat tehneet väärinkäytöksiä. Seuraamuksia voidaan soveltaa myös väärinkäytösten toteuttamiseen osallistuneisiin henkilöihin sekä niihin, jotka ovat vastuussa väärinkäytöksestä tai joiden on huolehdyttävä sen ehkäisystä.

III OSASTO

Tarkastukset

8 artikla

1. Jäsenvaltiot toteuttavat kansallisten lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten mukaisesti tarpeelliset toimenpiteet varmistaakseen yhteisön taloudellisiin etuihin liittyvien toimien asianmukaisuuden ja oikeellisuuden.

2. Tarkastustoimenpiteet mukautetaan kunkin alan erityisiin tarpeisiin ja suhteutetaan toteuttaviin tavoitteisiin. Niissä otetaan huomioon jäsenvaltioiden hallintokäytöt ja -rakenteet ja ne määritellään niin, että niistä ei aiheudu taloudellisia rasitteita tai liiallisia hallinnollisia kustannuksia.

Jäsenvaltioiden paikalla suorittaman tarkastuksen ja todentamisen luonne ja tiheys sekä niiden suorittamisen yksityiskohtaiset säännöt määritellään tarvittaessa alakohdaisilla säännöstyillä, jotta voitaisiin varmistaa kyseisten säännösten yhtenäinen ja tehokas soveltaminen ja erityisesti ehkäistä ja havaita väärinkäytökset.

3. Alakohtaiset säännöt sisältävät tarpeelliset määräykset vastaavien tarkastusten varmistamiseksi eri aloilla lähentämällä toisiinsa tarkastusmenettelyjä ja -menetelmiä.

9 artikla

1. Komissio tarkastaa ja vastaa siitä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta jäsenvaltioiden kansallisten lakiensa, asetustensa ja hallinnollisen määräystensä mukaisesti suorit-

tamia tarkastuksia sekä rajoittamatta yhteisön toimielinten EY:n perustamissopimuksen määräysten ja erityisesti sen 188 c artiklan mukaisesti suorittamia tarkastuksia, että

- a) hallinnolliset käytännöt ovat yhteisöjen sääntöjen mukaiset,
- b) vaadittavat perusteena olevat asiakirjat ovat olemassa ja yhdenmukaiset 1 artiklassa tarkoitettujen yhteisöjen tulojen ja menojen kanssa,
- c) olosuhteet, joissa rahoitustoimet toteutetaan ja todennetaan, ovat säännönmukaiset.

2. Se voi lisäksi toteuttaa tarkastuksia ja todentamista paikalla alakohtaisissa säännöstyissä määrättyin ehdoin.

Ennen tarkastusten ja todentamisen toteuttamista komissio ilmoittaa tästä voimassa olevan säännösten mukaisesti jäsenvaltioille, jota asia koskee, saadakseen kaiken tarvittavan avun.

10 artikla

Paikalla tapahtuvia tarkastuksia ja todentamista koskevia yleisiä lisäsäännöksiä annetaan myöhemmin EY:n perustamissopimuksen 235 artiklassa ja Euratomin perustamissopimuksen 203 artiklassa määrättyjen menettelyjen mukaisesti.

11 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kolmantena päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 18 päivänä joulukuuta 1995.

Neuvoston puolesta

J. BORRELL FONTELLES

Puheenjohtaja